

Totaalbeeld opgave NPLV

28 januari 2026

Samenvatting

Nederland kent een groeiende concentratie van kwetsbare huishoudens, onderwijs- en gezondheidsachterstanden, onveiligheid en schrale woon- en leefsituaties in delen van grotere steden. Het Rijk en betrokken gemeenten hebben samen met maatschappelijke partners het initiatief genomen om de situatie en de uitgangspositie voor de inwoners van deze gebieden structureel te verbeteren. Hiertoe is het Nationaal Programma Leefbaarheid & Veiligheid (NPLV) opgezet. Dit richt zich op de integrale versterking van 20 stedelijke focusgebieden. Deze rapportage bevat een actualisatie van de investeringsopgave die hiermee samenhangt. Deze is gebaseerd op een combinatie van in 2024 (onafhankelijk getoetste) 'bottom-up' inzichten in de situatie en voortgang in de stedelijke focusgebieden en 'top down' analyses van de financieel meest substantiële onderdelen, zoals de woningbouwopgave en verbetering van de bestaande voorraad. Deze actualisatie is door Rebel opgesteld op verzoek van het Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en bouwt voort op de gebieds- en uitvoeringsplannen en overleggen met de programmabureaus van de 20 stedelijke focusgebieden en hun partners in de publiek-privaat-maatschappelijke allianties, die daarbij zijn begeleid door een selectie onafhankelijke onderzoeksbureaus.¹

Resterende opgave voor de periode tot 2030 met een doorkijk tot en met 2035²

Het deel van de initiële opgave waarvoor nog geen dekking beschikbaar is, wordt in deze rapportage aangeduid als de resterende opgave (of: restopgave). De totale restopgave voor de periode tot 2030 is in Tabel 1 weergegeven. De restopgave bestaat uit een fysieke pijler en een sociaal-maatschappelijk pijler. Voor deze periode betreft de totale resterende opgave **€2,94 miljard** (jaarlijks €0,73 miljard), waarvan €1,11 miljard de Rijksopgave betreft. Doorkijkend naar de periode 2030 tot en met 2035 is ook een investeringsraming gedaan. Voor deze periode betreft de resterende opgave **€4,14 miljard** (jaarlijks €0,69 miljard), waarvan €2,68 miljard de Rijksopgave betreft.³

Scope	Restopgave tot 2030		Restopgave 2030 t/m 2035	
	Restopgave tot 2030	Resterende jaarlijkse opgave tot 2030	Resterende opgave 2030-2035	Resterende jaarlijkse opgave 2030-2035
Totale opgave	€2,94 mld.	€0,73 mld.	€4,14 mld.	€0,69 mld.
Totale Rijksopgave	€1,11 mld.	€0,28 mld.	€2,68 mld.	€0,45 mld.

Tabel 1: Resterende opgaven en Rijksopgaven per periode en voor de periode tot en met 2035.

¹ Atlas Research (v/h Atlas voor Gemeenten), Decisio, Ecorys, Anderzoek (v/h Jochum Deuten Advies) en het Verwey-Jonker Instituut. Eerder heeft ook de Argumentenfabriek meegewerkt aan de 'bottom-up' analyses.

² NB: De rol van btw in de aangeleverde bedragen is onzeker en varieert sterk per type opgave en per mogelijkheid tot btw-compensatie. Daarom is vooralsnog geen afzonderlijke btw-component opgenomen; waar hierover wel duidelijkheid bestaat, betreffen de gehanteerde bedragen inclusief btw.

³ In deze rapportage worden bedragen in tabellen afgerond op twee decimalen. Hierdoor kunnen afzonderlijke bedragen die bij elkaar worden opgeteld/afgetrokken mogelijk afwijken van het gepresenteerde totaal.

Resterende opgaven voor de periode tot 2030

Het totaalbeeld is opgebouwd uit de volgende componenten:

- Totale opgave, al aanwezige dekking en resterende totale opgave⁴;
- Totale Rijksopgave, al aanwezige Rijksdekking en resterende Rijksopgave;

Uit Tabel 2 volgt dat de resterende opgave voor de periode tot 2030 van **€2,94 miljard** (jaarlijks €0,73 miljard) opgebouwd is uit €2,38 miljard voor de fysieke pijler en €0,56 miljard voor de sociaal-maatschappelijke pijler.

Voor de fysieke pijler is de resterende opgave van **€2,38 miljard** (jaarlijks €0,59 miljard) opgebouwd uit de opgave van €3,05 miljard en de reeds beschikbare dekking om deze opgave te adresseren van €0,68 miljard. Van de resterende opgave voor de fysieke pijler betreft €0,88 miljard het Rijksdeel.

Voor de sociaal-maatschappelijke pijler is de resterende opgave van **€0,56 miljard** (jaarlijks €0,14 miljard) opgebouwd uit de opgave van €1,30 miljard en de reeds beschikbare dekking om deze opgave te adresseren van €0,74 miljard. Van de resterende opgave voor de sociaal-maatschappelijke pijler betreft €0,24 miljard het Rijksdeel.

Scope	Tot 2030					
	Synthese 2024	Add-on fysieke pijler	Subtotaal	Dekking	Restopgave tot 2030	Resterende jaarlijkse opgave tot 2030
Fysieke pijler	€1,34 mld. Wv €1,07 mld. Wonen	€1,71 mld.	€3,05 mld.	- €0,68 mld.	€2,38 mld.	€0,59 mld.
Sociaal-maatschappelijke pijler	€1,30 mld.	-	€1,30 mld.	- €0,74 mld.	€0,56 mld.	€0,14 mld.
Totale opgave	€2,64 mld.	€1,71 mld.	€4,35 mld.	- €1,41 mld.	€2,94 mld.	€0,73 mld.
Rijksopgave Fysieke pijler	€0,78 mld.	€0,59 mld.	€1,36 mld.	- €0,48 mld.	€0,88 mld.	€0,22 mld.
Rijksopgave Sociaal-maatschappelijke pijler	€0,97 mld.	-	€0,97 mld.	- €0,74 mld.	€0,24 mld.	€0,06 mld.
Totale Rijksopgave	€1,75 mld.	€0,59 mld.	€2,34 mld.	- €1,22 mld.	€1,11 mld.	€0,28 mld.

Tabel 2: Uitsplitsing resterende opgaven en Rijksopgaven per pijler voor de periode tot 2030

⁴ De totale Rijksopgave is bepaald aan de hand van verdeelsleutels voor de afzonderlijke componenten waaruit de totale opgave bestaat. Deze zijn voor het Rijk achtereenvolgens: 50% nieuwbouw (o.b.v. verdeelsleutel Wbi en uitgangspunt voor Realisatiestimulans), 30% herstructurering corporatievoorraad (aannee voorgaande studies), 70% particuliere voorraad (o.b.v. verdeelsleutel Volkshuisvestingsfonds), 75% leefomgeving (aannee hetzelfde als de sociaal-maatschappelijke opgave), 65% mobiliteit (o.b.v. verdeelsleutel Rijk/gemeente Wokt) en bereikbaarheid, en 75% van de sociaal-maatschappelijke opgave (aannee voorgaande studies). Na aftrek van de beschikbare Rijksdekking resteert de resterende Rijksopgave.

Doorkijk: resterende opgave voor de periode 2030 tot en met 2035

Scope	2030 t/m 2035			
	Extrapolatie Fysiek en Sociaal	Dekking	Restopgave 2030-2035	Resterende jaarlijkse opgave 2030-2035
Fysieke pijler	€2,17 mld.	€0,14 mld.	€2,02 mld.	€0,34 mld.
Sociaal-maatschappelijke pijler	€2,12 mld.	€0,01 mld.	€2,11 mld.	€0,35 mld.
Totale opgave	€4,28 mld.	€0,15 mld.	€4,14 mld.	€0,69 mld.
Rijksopgave Fysieke pijler	€1,19 mld.	€0,09 mld.	€1,10 mld.	€0,18 mld.
Rijksopgave Sociaal-maatschappelijke pijler	€1,59 mld.	€0,01 mld.	€1,58 mld.	€0,26 mld.
Totale Rijksopgave	€2,78 mld.	€0,10 mld.	€2,68 mld.	€0,45 mld.

Tabel 3: Uitsplitsing resterende opgaven en Rijksopgaven per pijler voor de periode 2035-2035.

Uit Tabel 3 volgt dat de resterende opgave voor de periode van 2030 tot 2035 van **€4,14 miljard** (jaarlijks €0,69 miljard) opgebouwd is uit €2,02 miljard voor de fysieke pijler en €2,11 miljard voor de sociaal-maatschappelijke pijler. Van de resterende opgave betreft €2,68 miljard het Rijksdeel.

Voor de fysieke pijler is de opgave van **€2,02 miljard** (jaarlijks €0,34 miljard) opgebouwd uit de opgave van €2,17 miljard en de reeds beschikbare dekking om deze opgave te adresseren van €0,14 miljard. Van de resterende opgave voor de fysieke pijler betreft €1,10 miljard het Rijksdeel.

Voor de sociaal-maatschappelijke pijler is de opgave van **€2.11 miljard** (jaarlijks €0,35 miljard) opgebouwd uit de opgave van €2.12 miljard en de reeds beschikbare dekking om deze opgave te adresseren van €0,01 miljard. Van de resterende opgave voor de sociaal-maatschappelijke betreft €1,58 miljard het Rijksdeel.

1. Inleiding

1.1 De opgave tot 2030 in beeld, aangevuld met een doorkijk tot en met 2035

In 2024 is een rapportage⁵ opgesteld met een raming van de investeringsopgave verbonden aan de integrale aanpak van de in de NPLV-gebieden aanwezige problematiek. Dit zogenoemde synthese-rapport ('synthese', omdat deze raming het totaalbeeld van alle gebieden betreft) had betrekking op de periode tot 2030. De rapportage is gebaseerd op de (onafhankelijk getoetste) inzichten in de situatie in de 20 stedelijke focusgebieden van het NPLV. Voorliggende actualisatie geeft drie aanvullende inzichten:

1. De analyse is verrijkt met inzichten uit twee landelijke onderzoeken naar de woningbouwopgaven in de NPLV-gebieden. Dit betreft verkenningen naar zowel de nieuwbouwopgave (inclusief randvoorwaardelijk benodigde investeringen in mobiliteit & bereikbaarheid) als de herstructureringsopgave in de bestaande

⁵ [Synthese ex-ante impactanalyse 20 stedelijke focusgebieden Nationaal Programma Leefbaarheid & Veiligheid](#)

voorraad⁶. Hieruit volgt een beter dekkend beeld van de totale opgave, wat we hier verder benoemen als de 'add-on' op de eerdere bottom-up ramingen;

2. Sinds verschijning van de rapportage medio 2024 zijn door het kabinet aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor verschillende onderdelen van de NPLV-aanpak, variërend van het ondersteunen van de nieuwbouw- en herstructureringsopgave tot extra investeringen in onderwijs, welzijn, participatie, hulpverlening, gezondheid en veiligheid. Deze dekking is in mindering gebracht op de geconstateerde financiële opgave. De dekking die in de afgelopen jaren is gemobiliseerd is aanzienlijk, maar doordat de opgave in de NPLV-gebieden dermate groot is, blijft sprake van resterende investeringsopgaven.
3. Daar waar het eerdere rapport als horizon tot 2030 had, is ten behoeve van een doorkijk, de raming van de opgave ook berekend voor de periode 2030 tot en met 2035. Steeds worden in deze rapportage beide periodes onderscheiden.

1.2 Kanttekeningen bij de gehanteerde ramingen en de dynamiek in opgaven

De ramingen zijn met zorg en aandacht opgesteld, maar kunnen alle problematiek niet volledig vangen. Dit komt onder meer doordat sociaal-maatschappelijke problemen soms moeilijk zichtbaar zijn ('verstopt achter de voordeur'), of zich pas op een later moment manifesteren, mede omdat programma's in een aantal gebieden zich in 2024 nog in de opstartende fase bevonden. Juist door intensivering van de programma's of een andere aanpak kan de ernst en de volledige omvang van de problematiek zichtbaar worden. Deze kan daardoor groter blijken dan in de oorspronkelijke uitvoeringsplannen waarop deze rapportage is gebaseerd. Daarbovenop bestaat de kans dat gekozen aanpakken, gezien de hardnekkigheid van de problematiek, in de praktijk minder effectief blijken dan gehoopt. Tevens geldt dat er sprake is van een momentopname. In de loop der jaren kan aanvullende problematiek ontstaan, waardoor de omvang van de opgaven kan toenemen. Tegelijkertijd is de hoop dat de aanpakken aanslaan, waardoor juist ook toekomstige problematiek verlicht en idealiter voorkomen wordt. Het blijft daarmee altijd zaak goed de vinger aan de pols te houden.

1.3 Leeswijzer

Dit rapport schetst de resterende (Rijks)opgave voor de NPLV-gebieden, onderscheiden in de periodes tot 2030 en tot en met 2035 en tevens uitgesplitst naar een fysieke en sociaal-maatschappelijke pijler. De samenvatting schetst het totaalbeeld voor zowel de fysieke als de sociaal-maatschappelijke pijler over de beide periodes. In de hoofdstukken 2 en 3 worden per pijler de opgave, de reeds beschikbaar gekomen dekking en het resterende tekort in beeld gebracht. De opbouw van het rapport is als volgt:

- Hoofdstuk 2 – Fysieke pijler
 - Opgave fysieke pijler tot en met 2035
 - De dekking en de resterende opgave tot 2030
 - De dekking en de resterende opgave van 2030 tot en met 2035
- Hoofdstuk 3 – Sociaal-maatschappelijke pijler
 - Opgave sociaal-maatschappelijke pijler tot en met 2035
 - De dekking en de resterende opgave tot 2030

⁶ Financieel totaalbeeld woningbouwopgave tot en met 2035', Rebel (in opdracht van het Ministerie van VRO), december 2025 en 'Opgaven en kansen herstructurering Nederlandse woningvoorraad', Rebel (in opdracht van het Ministerie van VRO), december 2024

- o De dekking en de resterende opgave van 2030 tot en met 2035

2. Fysieke pijler

Allereerst wordt de totale opgave van de fysieke pijler toegelicht. Vervolgens wordt de beschikbare dekking hierop in mindering gebracht om te komen tot de resterende opgave. In alle stappen wordt het Rijksdeel –als onderdeel van de totale opgave– tevens uitgelicht.

De opgave voor de fysieke pijler bestaat enerzijds uit de bottom-up raming uit de voornoemde synthese-rapportage uit 2024. Zoals gememoreerd bleek deze inschatting voor de periode tot 2030 een onderschatting, waardoor voor deze periode aanvullend een top-down toevoeging ('add-on') op de bottom-up raming uit de synthese is opgenomen. Voor de periode 2030 tot en met 2035 wordt uitgegaan van aanvullende ramingen uit dezelfde studies. Dit betreft:

- a) **Nieuwbouw** (bron: Financieel totaalbeeld woningbouwopgave tot en met 2035). Dit betreft de zogenoemde 'toerekenbare onrendabele top', waar tekorten op de grondexploitaties inclusief omgevingsinvesteringen (parkeren, buurtwegen, openbare ruimte, groen, klimaatadaptatie, etc.) toe horen.
- b) **Bereikbaarheid en mobiliteit** (bron: idem). Dit betreft het aanvullend hierop benodigde investeringspakket in bovenplanse/ bovenwijkse infrastructuur, de zogenoemde 'niet-toerekenbare onrendabele top'. Dit is onlosmakelijk verbonden met de woningbouwplannen maar niet alleen hieraan toerekenbaar oftewel ook voor de rest van de wijk en stad. Deze raming dekt overigens niet eventueel benodigde additionele grootschalige ingrepen (die doen zich ook vaak meer op stadsniveau voor).⁷
- c) **Herstructurering** (bron: Opgaven en kansen herstructurering Nederlandse woningvoorraad). Dit betreft een analyse van de problematiek in de bestaande woningvoorraad, zowel de corporatie- als de particuliere voorraad.

Investeringsopgaven in nieuwbouw of mobiliteit & bereikbaarheid die vallen binnen de geografische overlap tussen de ook door het Rijk aangewezen 21 grootschalige woningbouwgebieden en NPLV-gebieden zijn niet in de voorliggende raming meegenomen. Dit om dubbelstellingen te voorkomen. De voorliggende raming betreft daarmee de 'puur NPLV'-opgave.⁸

Voorts is in het kader van de bestuurlijke afspraken NPLV die medio 2025 zijn gemaakt een aanvullende uitvraag gedaan onder de 20 NPLV-gebieden naar specifieke bovenplanse investeringsopgaven in openbare ruimte en maatschappelijke voorzieningen (in het kader van de 'ORV'-regeling als onderdeel van deze afspraken). De hieruit resulterende opgave vanuit de NPLV-gebieden komt grotendeels overeen met hetgeen reeds in de synthese-rapportage uit 2024 als bovenop regulier benodigd was opgenomen, om precies te zijn onder de specifieke post 'Leefomgeving'. Hier is dus geen aanvullende opslag gehanteerd.

⁷ Dit betreft een sterk per gebied wisselende opgave, waarbij naar inschatting van Rebel dit in circa vier/vijf gebieden het geval is. Dit betreft substantiële en deels randvoorwaardelijke ingrepen. Deels kan het NPLV-gebied ook meeprofiten van de betreffende stadsbrede investering.

⁸ De mobiliteits- en infrastructuurinvesteringen in de 21 grootschalige woningbouwgebieden betreffen zonder uitzondering substantiële en randvoorwaardelijke investeringen. Hier is door de achtereenvolgende kabinetten al veel geld voor vrijgemaakt, waarbij tot nog niet alle voor de NPLV-gebieden relevante investeringen is besloten.

De vanuit deze ORV-regeling beschikbaar gekomen dekking komt ten goede aan deze reeds geraamde opgave.

2.1 De opgave van de fysieke pijler

In Tabel 4 volgt de uiteindelijke berekende opgave voor de periode tot 2030 en van 2030 tot en met 2035, met uitsplitsing naar het resterende Rijksdeel.

Onderdeel	Tot 2030		2030 t/m 2035	
	Totale opgave	Rijks deel	Totale opgave	Rijks deel
Nieuwbouw	445	220	445	220
Herstructurering Corporatievoorraad	1.735	520	605	180
Herstructurering Particuliere voorraad	475	335	720	505
Openbare ruimte en voorzieningen	265	200	265	200
Bereikbaarheid	130	85	130	85
Totale opgave fysieke pijler	3.050	1.360	2.165	1.190

Tabel 4: Opgaven van de fysieke pijler voor de periodes tot 2030 en vanaf 2030 tot en met 2035.

De opgave voor de fysieke pijler bestaat uit een aantal onderdelen, waarbij elk onderdeel een eigen theoretische toedeling heeft in hoe de kosten worden gealloceerd. Hiertoe wordt grotendeels gewerkt met in eerdere Rijksregelingen (zoals de Woningbouwimpuls, het Volkshuisvestingsfonds en de aanpak Woningbouw Korte Termijn (WOKT) gehanteerde co-financieringsverhoudingen. Daarnaast is voortgebouwd op in eerdere studies gehanteerde verdelingen, in het bijzonder de synthese-rapportage NPLV 2024 en de studie naar de overall herstructureringsopgave in Nederland.

Voor de fysieke pijler is de totale opgave van **€3.050 miljoen** onderverdeeld naar de bijbehorende Rijksopgave van €1.360 miljoen op de volgende manier, waarbij het getal zonder haakjes steeds de periode tot 2030 weergeeft en het getal tussen haakjes en *cursief* de periode van 2030 tot en met 2035⁹:

- 50% van de nieuwbouw opgave van €445 miljoen (*€445 miljoen*) resulteert in Rijksopgave van €220 miljoen (*€220 miljoen*).
- 30% van de herstructureringsopgave van de corporatievoorraad¹⁰ van €1.735 miljoen (*€605 miljoen*) resulteert in een Rijksopgave van €520 miljoen (*€180 miljoen*).
- 70% van de herstructureringsopgave van de particuliere voorraad van €475 miljoen (*€720 miljoen*) resulteert in een Rijksopgave van €335 miljoen (*€505 miljoen*).
- 75% van de leefomgevingsopgave van €265 miljoen (*€265 miljoen*) resulteert in een Rijksopgave van €200 miljoen (*€200 miljoen*).
- 65% van de bereikbaarheidsopgave van €130 miljoen (*€130 miljoen*) resulteert in een Rijksopgave van €85 miljoen (*€85 miljoen*).

⁹ De aannames voor de verdeelsleutels zijn per onderdeel toegelicht in voetnoot 4.

¹⁰ Als onderdeel van deze integrale analyse is gekeken naar de energielabels. Voor de periode tot 2030 is hierbij uitgegaan van aan te pakken woningen als ze labels E, F of G kennen. Voor de periode tot en met 20235 is hiertoe ook naar woningen met label D gekeken.

2.2 De dekking en de resterende opgave in de fysieke pijler tot 2030¹¹

De dekking is gebaseerd op de door het Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening aangeleverde bedragen voor Rijksdekking via de Realisatiestimulans en de WOKT 2.0. Er heeft geen allocatie van Rijksmiddelen uit de Wbi 7^e tranche aan NPLV-gebieden plaatsgevonden. Voor de daaropvolgende Wbi-tranches is wel afzonderlijk weergegeven wat het effect van (gedeeltelijke) allocatie aan deze gebieden zou zijn op de resterende nieuwbouwpogaven.

Voor de inschatting van de gereserveerde dekking binnen de Realisatiestimulans is uitgegaan van het maximale scenario, waarbij is gecorrigeerd voor overlap met de grootschalige woningbouwgebieden. Formeel is binnen de Realisatiestimulans 50% cofinanciering benodigd om de opgave te dekken, maar deze eis is in de praktijk niet afgedwongen. Om de ramingen consistent te houden met de landsbrede investeringsraming voor de Woontop, waar wel is uitgegaan van deze 50% cofinanciering, is deze component ook hier ingerekend.

Voor de ORV-regeling (Openbare Ruimte en Voorzieningen) is voor de NPLV-gebieden €180 miljoen aan Rijksbudget beschikbaar, en voor ambtelijke capaciteit €50 miljoen.

Waar relevant is vereiste gemeentelijke cofinanciering verbonden aan Rijksregelingen als dekking meegenomen. Of gemeenten daarnaast –aanvullend op deze cofinanciering, dan wel aanvullend op hetgeen in de synthese-rapportage uit 2024 is opgegeven– over extra beschikbare dekking beschikken, is op dit moment nog PM. Dit vergt een nadere analyse van coalitieakkoorden en begrotingen vanaf 2025.

Dekking – Fysieke pijler		Opgave tot 2030	
Onderdeel	Cofin.	Rijksfin.	Totale dekking
ORV	-	180	180
Capaciteit	-	50	50
Realisatiestimulans	145	145	290
WoKT 2.0	50	90	140
Programma-organisatie	-	20	20
Totale dekking fysieke pijler	190	485	675

Tabel 5: Dekking voor de fysieke pijler tot 2030, uitgesplitst naar bron.

Voor de fysieke pijler is de dekking vanuit de verschillende dekkingsbronnen weergegeven in Tabel 5. De totale dekking betreft **€675 miljoen**, waarvan €485 miljoen Rijksfinanciering en €190 cofinanciering.¹²

Wanneer de dekkingsbronnen uit Tabel 5 worden toebedeeld aan de opgaven, volgen de resterende tekorten per opgave voor periode tot 2030. Dit is gedaan in Tabel 6. In deze tabel is af te lezen dat de bottom-up geraamde ‘puur’-NPLV opgave voor Bereikbaarheid

¹¹ NB: Voor de nieuwbouwpogave binnen de fysieke pijler geldt dat naast de Realisatiestimulans ook middelen uit de Wbi (tranche 8 en verder) inzetbaar zijn voor het Rijksdeel, zij het via een competitief proces en daarmee onzeker. Maar de initiële restopgave voor het Rijk kan deels aanvullend gedekt worden als de beschikbare Wbi-middelen naar rato van de opgave naar de NPLV-gebieden zouden vloeien. Het Rijksdeel voor de periode 2030 t/m 2035 is ingeschat op ca. 43 mln.

¹² Hierin niet opgenomen maar additioneel nog mogelijk beschikbaar indien de regeling wordt gecontinueerd betreft dekking –50% Rijksfinanciering en 50% lokale financiering– vanuit de Woningbouwimpuls. Deze dekking heeft betrekking op het adresseren van de onrendabele toppen voor nieuwbouw in de NPLV-gebieden.

en Mobiliteit volledig gedekt is voor deze periode.¹³ Ook de opgave van Leefomgeving is voor een groot deel gedekt. De resterende opgave van €2.340 miljoen wordt met name door de herstructureringsopgave van €2.210 miljoen veroorzaakt, en in iets mindere mate door Nieuwbouw met een resterende opgave van €155 miljoen. Deze conclusies gelden eveneens voor de resterende Rijksopgave, welke uitsluitend is gestoeld op herstructurering en nieuwbouw.¹⁴

Investeringsopgave Fysieke pijler		Tot 2030		
Onderdeel	Totale opgave	Totale dekking	Totale rest. opgave	Rest. Rijks opgave
Nieuwbouw	445	290	155	75
Herstructurering corporatievoorraad	1.735	-	1.735	520
Herstructurering particuliere voorraad	475	-	475	335
Leefomgeving	265	180	85	20
Bereikbaarheid en Mobiliteit	130	135	-	-
<i>Governance*</i>	<i>n.b.</i>	<i>70</i>	-	-
Totaal fysieke pijler	3.050	675	2.340	
Waarvan Rijksdeel	1.360	485		875

Tabel 6: Opgaven, dekking en resterende opgaven per thema van de fysieke pijler voor de periode tot 2030.

NB: Wanneer op totaalniveau de beschikbare dekking wordt afgetrokken van de opgave, resteert een totale opgave van €2.340 miljoen tot 2030. Wanneer de beschikbare dekking per onderdeel van de opgave per onderdeel wordt afgetrokken (en er dus niet wordt verrekend tussen opgaven onderling) resteert een totale opgave van €2.425 miljoen. Verschil tussen de twee methoden is kortom het 'overschot' aan dekking op individuele onderdelen. Ditzelfde geldt voor de berekening van de resterende Rijksopgaven.

* Aangenomen wordt dat de dekking voor Governance de gehele fysieke pijler ten goede komt, waardoor deze in mindering wordt gebracht op de totale opgave.

Resterend tekort – Fysieke pijler		Tot 2030	
Onderdeel	Totaal	Rijks deel	
Totale opgave fysieke pijler	3.050	1.360	
Totale dekking fysieke pijler	675	485	
Resterend tekort fysieke pijler	2.375	875	

Tabel 7: Resterende opgaven van de fysieke pijler voor de periode tot 2030.

Voor het totaalbeeld kan hetzelfde gedaan worden door de dekking van de opgave af te trekken om zo de resterende opgave te berekenen. Dit wordt in Tabel 7 zowel voor het totaal gedaan, als specifiek voor de Rijksopgave tot 2030. Dit resulteert in een totaal resterende opgave van **€2.375 miljoen**, waarvan €875 miljoen resterende Rijksopgave betreft.

¹³ Exclusief de grootschalige bovenplanse investeringen, zie voetnoten 6 en 7 in Hoofdstuk 2.

¹⁴ De Rijksopgave wordt in Tabel 6 en Tabel 9 berekend door de eerdergenoemde verdeelsleutels toe te passen op de afzonderlijke initiële opgaven (kolom 'Totale opgave'). Hieruit volgt de Rijksopgave per onderdeel (niet weergegeven in de tabel). Als de aanwezige Rijksdekking per onderdeel (niet weergegeven in de tabel) hierop in mindering wordt gebracht, resteren de Rijksopgaven (kolom 'Rest. Rijksopgave').

2.3 De dekking en de resterende opgave in de fysieke pijler van 2030 tot en met 2035¹⁵

Dekking – fysieke pijler		Opgave 2030 t/m 2035	
Onderdeel	Cofin.	Rijksfin.	Totale dekking
WoKT 2.0	50	90	140
Programma-organisatie	-	5	5
Totale dekking fysieke pijler	50	95	145

NB: alle cijfers zijn in miljoenen euro's.

Tabel 8: Dekking voor de fysieke pijler voor de periode 2030 tot en met 2035, uitgesplitst naar bron.

Voor de periode 2030 tot en met 2035 is er momenteel voornamelijk minder dekking garrangeerd. In Tabel 8 is te zien dat de totale dekking voor deze periode **€145 miljoen** betreft, waarvan €95 miljoen Rijksfinanciering. Dit betreft primair de WoKT 2.0-regeling. Hieraan toegekende middelen gelden voor projecten/opgaven die door kunnen lopen tot na 2030¹⁶.

Ook hier kan de aanwezige dekking worden afgetrokken van de corresponderende opgaven. Dit is gedaan in Tabel 9. Ook hier geldt dat de resterende opgave voor deze periode voornamelijk wordt ingegeven door herstructureringsopgaven (€1.325 miljoen), maar ook voor Nieuwbouw (€445 miljoen) en Leefomgeving (€265 miljoen) resteren nog aanzienlijke opgaven. De resterende Rijksopgaven zijn iets gelijkmatig verdeeld over de thema's, al resteert een soortgelijk beeld.

Onderdeel	Investeringsopgave Fysieke pijler 2030 t/m 2035			
	Totale opgave	Totale dekking	Totale rest. opgave	Rest. Rijks opgave
Nieuwbouw	445	-	445	220
Herstructurering corporatievoorraad	605	-	605	180
Herstructurering particuliere voorraad	720	-	720	505
Leefomgeving	265	-	265	200
Bereikbaarheid en Mobiliteit	130	140	-	-
Governance*	n.b.	5	-	-
Totaal fysieke pijler	2.165	145	2.020	
Waarvan Rijksdeel	1.190	95		1.095

Tabel 9: Opgaven, dekking en resterende opgaven per thema van de fysieke pijler voor de periode 2030 tot en met 2035.

NB: Wanneer op totaalniveau de beschikbare dekking wordt afgetrokken van de opgave, resteert een totale opgave van €2.020 miljoen tot 2030. Wanneer de beschikbare dekking per onderdeel van de opgave per onderdeel wordt afgetrokken (en er dus niet wordt verrekend tussen opgaven onderling) resteert een totale opgave van €2.035 miljoen. Verschil tussen de twee methoden is kortom het 'overschot' aan dekking op individuele onderdelen. Ditzelfde geldt voor de berekening van de resterende Rijksopgaven.

* Aangenomen wordt dat de dekking voor Governance de gehele fysieke pijler ten goede komt, waardoor deze in mindering wordt gebracht op de totale opgave.

¹⁵ NB: Voor de nieuwbouwoopgave binnen de fysieke pijler geldt dat naast de Realisatiestimulans ook middelen uit de Wbi (tranche 8 en verder) inzetbaar zijn voor het Rijksdeel, zij het via een competitief proces en daarmee onzeker.

¹⁶ Dit geldt in feite ook voor eerder vanuit de Woningbouwimpuls 1^e t/m 6^e tranche aan NPLV-gebieden toegekende middelen. Dit is echter al integraal meegenomen in de rapportage 'Financieel totaalbeeld woningbouwopgave tot en met 2035' en dus ook verdisconteerd in het resttekort wat in onderhavige raming als uitgangspunt is opgenomen.

Resterend tekort – Fysieke pijler		2030 t/m 2035	
Onderdeel	Totaal	Rijks deel	
Totale opgave fysieke pijler	2.165	1.190	
Totale dekking fysieke pijler	145	95	
Resterend tekort fysieke pijler	2.020	1.095	

Tabel 10: Resterende opgaven van de fysieke pijler voor periode 2030 tot en met 2035.

Voor de periode 2030 tot en met 2035 wordt in Tabel 10 eveneens de dekking van de opgave afgetrokken. Dit resulteert in een resterende opgave voor deze periode van **€2.020 miljoen**, waarvan €1.095 miljoen de resterende Rijksopgave betreft.

Box: aparte aanvullende raming investeringsopgave funderingsherstel

Voor funderingsherstel zijn onvoldoende precieze gegevens beschikbaar. Daarom wordt separaat een indicatieve bijschatting gegeven. Deze is primair gebaseerd op inzichten uit Rotterdam Zuid, waar zich naar omvang veruit de grootste opgave voordoet. Een deel van de als gevolg van funderingsherstel benodigde opgave is reeds verdisconteerd in de aannames van de studie Opgaven en kansen herstructurering Nederlandse woningvoorraad (december 2024). Dit werkt enerzijds via aantallen sloop-nieuwbouw – waarbij funderingsherstel integraal wordt meegenomen– en anderzijds via middelen voor renovatie en verduurzaming, waarvoor aanvullend budget voor funderingsherstel benodigd is.

Een voorlopige en voorzichtige inschatting is dat voor de additionele opgave **voor funderingsherstel in de NPLV-gebieden tot en met 2035 circa € 1–1,5 miljard extra benodigd** is. Deze raming is voor 50% opgebouwd uit een additionele opgave binnen de kwetsbare corporatie- en particuliere woningvoorraad en voor 50% uit funderingsherstel bij woningen die niet als kwetsbaar zijn aangemerkt. Het betreft hierbij een raming van de totale financiële opgave; het aandeel dat hiervan voor rekening van het Rijk komt, is op dit moment nog PM.

3. Sociaal-maatschappelijke pijler

De raming van de sociaal-maatschappelijke pijler is gebaseerd op voornoemd bottom-up onderzoek dat in 2024 door een selectie van samenwerkende onafhankelijke onderzoeksbureaus in samenwerking met de NPLV-gebieden is uitgevoerd en is vastgelegd in de synthese-rapportage van medio 2024. Voor de sociaal-maatschappelijke pijler was –in tegenstelling tot de fysieke pijler– de op dat moment veronderstelde opgave voor zover mogelijk goed in beeld, waardoor geen nadere bijschatting benodigd was. De geformuleerde maatregelen en bijbehorende kosten hadden betrekking op de periode tot 2030. Voor de periode 2030 tot en met 2035 is de raming van de totale opgave (zonder verdiscontering van voor de periode tot 2030 aanwezige dekking) uit dit bottom-up onderzoek geëxtrapoleerd. De analyse van de opgaven in de verschillende gebieden geeft aan dat de hardnekkigheid van deze problematiek dit rechtvaardigt. Enerzijds zal er verlichting plaatsvinden, anderzijds ontwikkelt zich ook nieuwe problematiek ‘achter de voordeur’. Uiteindelijk moet de aanpak tot een positieve spiraal en impact op lange termijn leiden, maar daar is wel een lange adem voor nodig en geen afbouw van de investeringen na de eerste jaren. Vasthoudendheid is cruciaal.

In de synthese-rapportage uit 2024 is middels een bottom-up benadering voor zover mogelijk een gedegen -op basis van de per gebied geïdentificeerde problematiek- analyse uitgevoerd om de opgave in de sociaal-maatschappelijke pijler in kaart te brengen en financieel te ramen. De totale voor die periode resterende opgave (na aftrek van toen al aanwezige dekking, zoals bijvoorbeeld de SPUK Kansrijke Wijken 1 en eerdere middelen via School en Omgeving, Preventie met Gezag etc.) is onder te verdelen naar verschillende thema's, die zijn weergegeven in Tabel 11.

Voor de periode 2030 tot en met 2035 is uitgegaan van een doortrekking van de inschatting over een met het eerdere rapport vergelijkbare zesjaars-periode (2024–2029) uit de syntheserapportage 2024, als gezegd zonder correctie voor dekking en met behoud van dezelfde thematische indeling.

3.1 De opgave van de sociaal-maatschappelijke pijler

Opgave – Soc-maatsch. pijler	Tot 2030		2030 t/m 2035	
	Totale opgave	Rijksdeel	Totale opgave	Rijksdeel
Veiligheid & Criminaliteit	215	160	325	245
Economie en Werk & Inkomen	265	200	445	335
Onderwijs	415	310	640	480
Gezondheid & Zorg, Opvoeding, Hulpverlening en Participatie	360	270	585	440
Governance en Overig	45	30	120	90
Totale opgave soc-maatsch. pijler	1.300	975	2.120	1.590

Tabel 11: Opgave en opbouw sociaal-maatschappelijke pijler.

Uit Tabel 11 volgt de totale opgave per thema per periode, waarbij er ook wederom een uitsplitsing is gemaakt naar de totale opgave en het Rijksgedeelte daarvan. Voor de bekostiging van de opgaven is een verdeling aangehouden van 75% Rijksfinanciering en 25% gemeentelijke cofinanciering.

Voor de periode tot 2030 betreft het voor de sociaal-maatschappelijke pijler een totale opgave van **€1.300 miljoen**, waarvan €975 miljoen Rijksopgave. Voor de periode van 2030 tot en met 2035 betreft de totale opgave **€2.120 miljoen**, waarvan €1.590 miljoen de Rijksopgave betreft.

3.2 De dekking en resterende opgave voor sociaal-maatschappelijke pijler voor de periode tot 2030

De dekking voor de sociaalmaatschappelijke pijler tot 2030 bestaat uit een aantal Rijksprogramma's die tevens samen voor de gehele gearrangeerde dekking voor de sociaal-maatschappelijke pijler zorgen. Deze dekking is opgenomen in Tabel 12. Hierbij is geschoond voor eventuele niet-aangevraagde (en dus definitief niet uitgekeerde dekking) vanuit de Rijksprogramma's. De dekking komt grotendeels uit SPUK 2 Kansrijke Wijk (€380 miljoen), Preventie met Gezag (€ 210 miljoen) en School en Omgeving (€130 miljoen voor gebieden die hier niet via de Spuk 2 op hebben aangevraagd), en komt samen met gelden voor de programma-organisatie uit op **€740 miljoen** voor de periode tot 2030.

Dekking – Soc-maatsch. pijler		Opgave tot 2030	
Onderdeel	Cofin.	Rijksfin.	Totale dekking
SPUK 2 Kansrijke wijk	-	380	380
Preventie met Gezag	-	210	210
School en Omgeving (buiten SPUK 2)	-	130	130
Programma-organisatie	-	20	20
Totale dekking soc-maatsch. pijler	-	740	740

Tabel 12: Dekking voor de sociaal-maatschappelijke pijler tot 2030, uitgesplitst naar bron.

De dekkingsbronnen van Tabel 12 kunnen worden toebedeeld aan de verschillende thema's die in de bottom-up studie in de NPLV-gebieden zijn gehanteerd. Op deze manier kan per thema de dekking naast de opgave worden gezet om zo per thema het resterende tekort te kunnen berekenen. Dit is gedaan in Tabel 13. In de tabel is te zien dat de opgaven voor de thema's Onderwijs, en Governance en Overig voor een groot deel, al dan niet helemaal, gedekt zijn. Met name voor Veiligheid & Criminaliteit (€110 miljoen), Economie en Werk & Inkomen (€240 miljoen), en Gezondheid & Zorg, Opvoeding, Hulpverlening en Participatie (€190 miljoen) zijn de resterende opgaven nog groot. De opgave is vaak breder en omvangrijker dan waar de dekking voor beschikbaar is. In totaal is de resterende nog **€560 miljoen**.¹⁷

¹⁷ Om gezondheidsachterstanden terug te dringen, is in het Aanvullend Zorg- en Welzijns Akkoord (AZWA) opgenomen dat er voor het aanpakken van multi-problematiek in de NPLV-gebieden voor de periode 2027-2029 extra middelen beschikbaar komen. De inzet van deze €61 miljoen wordt in het eerste halfjaar van 2026 uitgewerkt en maakt daarom nog geen deel uit van de raming.

Thema	Opgave*	Dekking**	Resterend tekort
Veiligheid & Criminaliteit	€ 215 mln.	€ 105 mln.	€ 110 mln.
Economie en Werk & Inkomen	€ 265 mln.	€ 25 mln.	€ 240 mln.
Onderwijs	€ 415 mln.	€ 415 mln.	-
Gezondheid & Zorg en Opvoeding, Hulpverlening en Participatie	€ 360 mln.	€ 170 mln.	€ 190 mln.
Governance en Overig	€ 45 mln.	€ 20 mln.	€ 25 mln.
Totaal	€ 1.300 mln.	€ 740 mln.	€ 560 mln.

*De cijfers van de opgave zijn afkomstig uit *Synthese ex-ante impactanalyse 20 stedelijke focusgebieden Nationaal Programma Leefbaarheid & Veiligheid*, 8 augustus 2024.
 **Betreft de dekking die uit de volgende Rijksprogramma's: Preventie met Gezag (incl grassroot pilots), SPUK Kansrijke Wijk II, en School en Omgeving.

Tabel 13: Opgave, dekking en resterend tekort per NPLV-thema voor de periode tot 2030.

Resterend tekort – Soc-maatsch. pijler	Tot 2030	
	Totaal	Rijksdeel
Onderdeel		
Totale opgave soc-maatch. pijler	1.300	975
Totale dekking soc-maatch. pijler	740	740
Resterend tekort soc-maatch. pijler	560	235

Tabel 14: Resterende opgaven van de sociaal-maatschappelijke pijler voor de periode tot 2030.

In Tabel 14 worden de sociaal-maatschappelijke opgave, de aanwezige dekking en de resterende opgave tot 2030 weergegeven. In deze tabel zien we dat van de totale opgave van €1.300 miljoen reeds €740 miljoen gedekt is, waardoor er nog €560 miljoen overblijft als totale resterende opgave tot 2030. Het Rijksdeel hiervan betreft €235 miljoen.

3.3 De dekking en resterende opgave voor sociaal-maatschappelijke pijler voor de periode van 2030 tot en met 2035

Dekking Soc-maatsch. pijler	2030 t/m 2035		
	Cofin.	Rijksfin.	Totale dekking
Onderdeel			
Programma-organisatie	-	5	5
Totale dekking soc-maatsch. pijler	-	5	5

NB: alle cijfers zijn in miljoenen euro's.

Tabel 15: Dekking voor de sociaal-maatschappelijke pijler van 2030 tot en met 2035, uitgesplitst naar bron.

In Tabel 15 is te zien dat er voor de sociaalmaatschappelijke pijler voor de periode 2030 tot en met 2035 nog relatief weinig dekking is gearrangeerd. Alleen voor de programma-organisatie is er €5 miljoen, wat ook het bedrag is van de totale dekking voor de sociaal-maatschappelijke pijler voor deze periode.

Resterende opgave Soc-maatsch. pijler		2030 t/m 2035	
Onderdeel	Totaal	Rijksdeel	
Totale opgave soc-maatch. pijler	2.120	1.590	
Totale dekking soc-maatch. pijler	5	5	
Resterende opgave soc-maatch. pijler	2.115	1.585	
NB: alle cijfers zijn in miljoenen euro's.			

Tabel 16: Resterende opgaven van de sociaal-maatschappelijke pijler voor de periode van 2030 tot en met 2035.

In Tabel 16 is te zien dat er nog een resterende opgave van **€2.115 miljoen** overblijft wanneer de huidige beschikbare dekking (€5 miljoen) wordt afgetrokken van de geraamde totale opgave (€2.120 miljoen). Hiervan betreft €1.585 miljoen de totale resterende Rijksopgave.